

Իրմէք նիւնթիւնտէն վազ կէշիպ, եւ լընը Պոսնա վէ Հէրսէք հազգընտա տէվէթի Օսմանիէն իլէ ագառ մուգաւէլէ Իրմէք արգոստունտա պուլունտուղու կիթաթէն տաճա էմնի-նէթիւ սէյլէմէքտէ տիր : Ավթորի-տաքի էքքեարը ումուսիւնէն պա-գըլըրսա, պու հաւաթիսին սահիհ չըգմար բէք տէ մէմուլին խարիճին-տէ տէյիլ տիր :

Բուսիա մուհէտէյի գաթիլէյի իմ-գա իթտիքտէն սոնրա, Բուսիլիննէ բէք միւթէտիւնէն հարաքեաթտա պուլունտուղու : Տէվէթի Օսմանիէնին տողուտան տողուտա թասարուգու ալթընտա գալաճադ եւրէրտէն ա-քէրինի չէքմէքտէ, վէ մէմուլին վէ ասաքիլի Օսմանիէնի հիւսնի գա-պուլ իտիւպ, հիւ պիր կէօնա միւշ-քիլաթ չըգարմամագտա օլտուղու կի-պի, Շարգի Բուսիլինտէն Պուլարիս-թան մէմուլին մէպուսանքնա վէքիլէր ինթիլապ վէ իրաւ արգոստունտ Պուլարարա իլգա իտէն Բուս գոմի-թէլէրի պուլունտուղ իքէն, պու տէ-ֆա պուլունտա մէննի իշին, Բէթ-բէսպուրկտան Ֆիլիպէտէք Բուս մէ-մուլարընա էմնի գաթիլ վիւրիմիշտիր : Ֆրանստան օլընան իսթիգրաշ, տէվէթի Օսմանիէն իլէ Ֆրանսա ճիւժ հուրիւնէթի պէյնիտէ միւնասէպաթը սապըգտան զիւտա միւնասէպաթը տօսթանէ հասը իրմիշ վէ հէլէ պու իսթիգրաշ գարը կէօսթէրիլէն թէ-էմնաթ Ֆրանսան շարգտա տողու-տան տողուտա մէնաթիի պուլունտա-սընը իճապ իթմիշ օլաճադընտան, ճիւժհուրիւնէթի միւշարիլէյանըն պուլունտան սոնրա շարգ. վուգուաթըն-տա պիթարաֆ գալաճադաղը շիւպ-հէթիլ տիր :

Ֆրանսանն էնի հէյնէթի վիւ-քէլար բէյիսի միւսիւ Վատիկիթոն տէվէթի Օսմանիէնին էն պիւլիւք նիշանըն վիւրիմէսի տէ պու միւնա-սէպաթըն տէրէճէսինէ պիր ալէամէթ տիր :

Բէքվէգտաքի Խուսն հուտուտու գոմիսիւնտուն էնիտէն ինթիմա ի-տիպ իթմէտիլինէ, վէ նէ կիպի միւ-ղաքէրաթտա պուլունտուղունտա տա-յիր պիր խապէրիմիլ Եօգ տուր Միւ-թար բաշա հաղթիլէրի, միւղաքէրա-թըն Պէրլին գոնկրէսի օն իւշիննիւ-րթթօգօլունտան պըլըլգա սըլըլմա-եաճաղընտ տայիր Պապը Արիտէն թա-լիմաթ պէքէտիլինի Խուսն գոմիսէր-լէրինէ պէնան իթմիշ օլտուղունտան, անլալըլըլընա կէօրէ, չիմսի օ թա-լիմաթըն վիսուլինէ ինթիլգար օլուն-մագտա տըր :

Ֆրանսանն Աթինատաքի սէֆիրի-նին Խուսն գապիլինթօսունտա պաղը-թէպիլղաթը մուսիլրէտէ պուլունտու-ղու, չէհիլ մէգըլիւտէն ալընան թէ-լէկրաֆնամէլէրտէն անլալըլըլ տըր : Խուսն գաղթալարընն էքքէրիսի էնիէ էսիլ ֆիքրէրիւնտէն վազ կէշի-յիպ, Ֆրանսա տէվէթիինն, Խուսնա-սն իւշիննիւ րթթօգօլտան ալըլմա-մասընը թէնպիհ իթմէքտէ օլտուղու-նա ինանմագ իսթիւքարարսա տա, Ա-թինատա պիլէ, աշվալէ աշինա օլան-լար, Ֆրանսա սէֆիրիլին Խուսնա-գանաթ վէ իթիտալը թալիլէն իթ-մէքտէ օլտուղունտա սաղաճանմագ-տա տըլըլար :

Խուստուսիլէ տէվէթի Օսմանիէն իլէ Ֆրանսա պէյնիտէն էնիտէն ագ-տ օլունտագտա օլան միւնասէպաթ վէ իշիլարագ մէնաթի պուլունտ իճապ ի-տիր օր :

Հ ր հալտէ պու մէնէննի տէ, Բիւվի գա գոմիսիւնտ թարաֆընտան պըլըլըլմէքտէ, Ֆրանսանն թէվա-ս

սիւթիլէ թարաֆիլին վէ էքքէրիւն-թի էհալիլին մէմուլին իտէճէք վէ տէվ-լէթի չօգ զարարա օլտուղունտա գա-պիր սուրէթիլէ հալլ օլունտագաղը մէ-մուլ տուր :

Վէթորիլիւտէն փետրվար 9 թա-րիլին իլէ Գալիէ տ'Օրիտնա եաղտը-լարընա կէօրէ, մահը հալին իքիւննի կիւնիւ կիճէսի օթուգ գաաար միւհա-ճիր, չէհիլտէն օն տագըլա ուղագ-տա օլան Պուլար քիլիսէսինէ կիրիպ, քիլիսէնին պէքքիսի իլէ գէվէսինին էլ վէ սեաղլարընը պաղլարագտան սոնրա, քիլիսէտէ պուլունտուղըն էշ-եալարը ալմըլար, վէ քիլիսէնին պա-ղը մահէլէրինն մըրտարալմըլար տըր : Պուլունտ խապէրի չէհիլէն ագա իլլէ-տիքտէ, Պուլարարա, գալմագաթն նէղտինէ կիրիպ, վուգուլի հալի պիւ-տիրմիշէր իսէ տէ, գալմագաթն միւ-մահիլէյ, միւթէճաալարըն տիղ ու կիրիթիլ գըմիւնտա էվամիլի չէ-տիտէ իթա իտէճէք եւրտէ քիլիսէնէ խըրըլըլըլը թահգըլ իշին ան-ճագ պիր նէֆէր գապիլինէ կէօն-տէրմիշ, վէ իշիլիքտա իտէն Պուլ-գարարա, անտէն պիլէյիմ սի-զին քիլիսէտէ ալթուն վէ կիւմիւշ էշեալարընը պուլունտուղունտա, քիմ պիլիւր, պէլքի պու խըրըլըլըլը միւլ-թիլիգտէն օլանյար եարմըլար, վէ չիմսի կէլիպ իւղէրիմիլէն աթթօրը-նըլ : Պու ճէվապը վիրտիքտէն սոն-րա, իշիլիքտա կէլէն Պուլարարա, «հայտէ կիտին իշինիլէ» տէյիպ պա-ղընտան սաղմըլ տըր : Խըրըլըլար ճէղա կէօրմէնէճէքիլէրին պիլիսէրիլինտէն էլպէթիլէ պէթքար խըրըլըլըլա պաշաճադաղար տըր :

ՄԱՐԷՇԱԼ ՄԱԳ ՄԱՀՅՈՆԸ ՄԻՒՍԻԻ ԿԻՆԻԵՆ ՎԻՉԻԹԱ ՎԻՍԵՍԻ

Միւշարիլէյ միւսիւ Կիւլի, ճիւժհուրիլէթ իտաթիլինն նասպ օ-լընտըգտան պիր գաշ տագըլա ոսն-րա, մարէշալ Մագ Մահոն պէրապէ-րինտէ մէնէրալ Պրօի պուլունտուղու վէ սիվիլ կալապ կիլինմիշ օլտուղու հալտէ, լիւսնէթ տայիլէսինէ կիրիպ, միւսիւ Կիւլիլ թէպիլէ իշիլմիշ տիր. Միւսիւ տը Մագ Մահոն էշվիլ մէղ-քիւր սապաղըլը, միւսիւ Կիւլիէն ա-թիտէքի նամէյի եաղմըլ տըր :

Բէյիս էֆէնտի «Շիւրհէտիլ օլան ինթիլապաթընը-ղըն նէթիլէսի մալիւմ օլուն օլունը, թարաֆընա խապէր վիրմէնիլի ինճա իտէրիմ»

Միւսիւ Կիւլի, պունա չու ճէվա-պը վիրմիշ տիր :

Ենիլ րէյիսէ տիւլէր րէյիսը սա-պըգա վիղիթա վիրմէք, Սորուն մա-րէշալ Մագ Մահոն հաղթիլէրինէ քի-պէնի սաաթ գաշտա գապուլ իտէպի-լիլէր :

Մարէշալ Մագ Մահոն պունտ քէնտի թարաֆընտան չու ճէվապը վիրմիշ տիր :

Պէն վաղիթէմի թանըրմա ինթի-լապընըն նէթիլէսի իլան օլընտըլընը միւթէճաղըլ կէլիպ սիլիլ թէպիլէք Ի-տէճէյիմ :

Միւքեալմէ բէք նէղաքէթիլի սու-րէթտէ վուգու պուլունտ. միւսիւ Կիւլէ-վի գիւտաթէսիլէ տիւլարը իլլթիւրապ օլունշ իտի :

Մարէշալ Մագ Մահոն, քէնտի է-ֆէնտի, հէր քէնտէն էվիլի սիլիլ թէպ-րիւք իթմէք իսթիլէրմա տէյիլէք միւ-սիւ Կիւլիլին օտաթընտան իշէրի կի-րէր, վէ միւսիլարէն միւսիւ Կիւլի-նէ, Ֆրանսանն սէաթէթիլի արըլու վէ հիւքիւմէթը ճէտիտէնին պաղա-վէ տէվաթընը թէմէննի իլլէտիլինի պէնան իտէր :

Պուլունտ իւղէրինէ, միւսիւ Կիւլի, մարէշալ Մագ Մահոն «մուսիլինէ-թիլինիլէ միւր-տաթ իտէրիմ, չիւնքի պունտ իհիլիւտաթըլմար տիւսիլին-տէ, մարէշալ Մագ Մահոն «մուսիլինէ-թիլմէ էմնիլէթ իտէպիլիլինիլէ ճէ-վապընը վէրիլ : Մարէշալ Մագ Մահոն միւթարագաթ իթմիլգտէն էվիլէ, միւ-սիւ տը Կիւլիլին, քէնտիլինին մուս-վէնիլէ իտէճէկիւնէն ալա չիւհէն իթ-մէմէլէրինի, վէ քէնտի թարաֆըլըն-տան պիր կէօնա գալըլըլըլըլըլ չըգա-րըլմաճաղընը պէնան իտէր :

Պիր գաշ սանիլէն սոնրա, միւսիւ Կիւլի, Վէրսալլ հիւքիւմէթ գոնաղը-նա կիտէրէք մարէշալ Մագ Մա-հոն իտէյի վիղիթա իլլէմիշ տիր :

Մարէշալ Մագ Մահոն իշ պու-հարէքէթի, կէրէք քէնտիլէրէ վէ կէ-քէք խալէֆիլէրինէ չէրէք կէթիլիլ : միւշարիլէյին իշ պու մալ ու հարէ-քէթի, քիւպարագաթէրէն միւստա պիր հարէքթ օլմաղա, կէրէք տօսթ-լարընա վէ կէրէք էսիլ տիւլէնիլէրինէ բէք էյիլ թէէսիլ իթմիշ տիր :

(Մօտ Խիւսթիլ)

ԿԵՕՔ ԽԵՐՈՒՆԵՐԸ

Փարիստէ Կար տիւ Նօր նամ չը-մէնտըթէր սթաթիստիկունտա, պու տէ-ֆա, Ալպէր իսմինտէ պիր Ալմանիւր թուլմուլար տըր :

Մէրգուլմ պիր թագըմ տօլանտը-րըճըլըլար իթտիքտէն սոնրա Պէլի-գաճա գաղմըլ, վէ օրատան տալի-էրինէ փարիսէ ալտիթ իթմէքտէ պու-լունտուղ տուր :

Պու ասամ Պէլիգաճա կէշտիք-տէ, պիր կէօղիւ սաղաթ օլունտա, ճամ եւրինէ էվմաստան խասթիլէն եարտըլըլ պուլունտուղու պիր կէօղիւ գուլանմագտա պուլունտուղու գալէթ սիւս վէ էթվարըն «Չիլի պիր տուլ-գաաթն իլէ մուսթէֆէյն պաշար :

Պիր գաշ կիւն մէրգուլմէ իլէ պիր-լիքտէ էօմիւր կէշիլտիլիլէն սոնրա, մէրգուլմէնին պիր խալիլէն բարաթը-տան պաշա, հէր կիճէ պիր թարէ-ղա իւղէրիլտէքի պիր գաաթէս սու ի-շինէ վաղ իտէրէք եաթմագտա օլ-տուղու, մէղքիւր կէօղիւ տալիլ չալար, վէ օրատան տալիլ գըլ իրինի չէքէր :

Վէ փարիսէ ալտիթ իլէ, մէղքիւր կէօղիւ, պիր գուլունտուղունտա, 750 ֆրանգա սաթար :

Մէրգուլմէն փարիստէքի եաթմը-ղը օտաթ արաթըլըլտա, էլիլ թանէ-գաաթար անաթիլար, պիր քիլիտ ալը-ճէ թալլան, վէ պիրտէ գաղաղըլա-ճագ պալթա պուլունտուղու կէօղիւ-լիւր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄՈՒՋԻՐ ՊԻՐ ՊԵՆՏ

Կէլէն կիւն թէրմէմանը Իլքեարըն պիր քիւֆիլինէ գարը վէրաթիլմիլ քիւր ճէվապտա, մէղքիւր գաղթաթտա, վարդան պէյին, պունտան տողուղ-այ մուգտաթմա, քէնտի իմաթը թա-լընտա օլտուղու հալտէ, տէրմ իտի-լին պիր պէնտիլին, էֆքեթրմա տէր-քեար օլան չարըլըլըլըլըլ, վէ միլլէ-թիլմիլգտէն ալիքեար պուլունտան մա-ղարաթմըլ կէօթիլմիլէրիլ վաա իթմիշ իտիլ :

Մէղքիւր պէնտի գրիլիլէ պաշ-լամագտան էվիլէ, պիր գաղթաթմըն էյիլ վէ Խաթաթիլէն, խալգ իւղէրինէ, նէ գաաթար պէյիլէք թէկտիլիլ օլա-պիլէկիլին, վէ մէղքիւր թէէսիլիլէր-տէն տալիլ, իլի եա ֆէնա, նէ գա-

տար քեար եա զարար տողաճաղըլըլ, վէ պիւնտէն ալէյի, պիր զաղթա օ-գունտուղու վաղթիլտա, եալըլըլ մա-սալ կիպի էօլլէ էյիլէնէ իշին օղ ու-նուլմաղըլ, լլա բուհ վէ մալիլինէ լա-եղըլլա տիղգաթ օլունտագըլըլ իգ-թիլա իտէճէկիլին, տէրաթթըլ իթ-տիրմէքիլիլ, էհէմմիլիլէթ տէն աաա իտէրիլ :

Պիր գաղթաթտա պիր պէնտ տէրմ իտիլիլինտէ, եւրիլըլըլ քիլի օղուր, վէ պիւնտէն քիլիտէ իշիլտիր, վէ իլի եա ֆէնա, պունտարըն քեաթիլէսի գիւ-նիլտէ վէ գալպիլտէ ալ եա չօգ թէէն-սիր գալըլ : պունտ իսպաթա հաճաթ եօգ տուր, հէրքէս պիլիլ : վէ հէրքէս հէր կիւն վէ հէր աաաթ, պիլ-գաթ քէնտի իւղէրիլտէ թէճըլիւղէսի-նի կէօրմէքտէ տիր :

Էկէր չու թէէնտիր, եալըլըլ զա-ղթաթտա եաղթաթմըն մալ վէ տէրէ-ճէսիլտէ գաաթա իտի, էինն օլ գաաթար տիղգաթ իգթիլա իթմիլ իտի, հալ պու քի չօգլար օղունտուղըլըլ լա-եղըլլա անաթմաթալ, վէ պաղթար տալիլ իլի եա ֆէնա նիլլէթ իլէ, ֆիք-ու մալիլին եա տէյիլտիրէք, վէ եաաա, քէնտի թարաֆըլըլտան պիր թագըմ իլալիլէր իլլէյիլէք նաղ ու պէնան իլլէտիլիլիլտէն, վէճաթըլ, տիլտէն տիլէ կէլէրէք բէք չօգ պիւ-լիւլիւպ վէ էնվիլիլ չէք ու բէնք քէնտ իտէճէկիլտէն, խալլըլ իւլըլը-նը տիլիլէնն տաաթ, պիլ չէյ եաղ-տըլը վաղթաթտա, եալըլըլ, խալլըլ մէմուլն օլաթագ օղունտուղըլ, վէ զա-ղթաթմըն օլտաթ սաթըլմաթըն տիւ-լիլմէ յիպ, իլա, օ խալլըլ իլլէրիլտէ-նէ օրմէկի քեարը վէ գարարը տալիլ, զիւտաթ վէ բէք չօգ զիւտաթ տիւ-լիլմէքիլէ պօրմու տուր : վէ ալիլ խուտու միլլէթիլիլտէ ճահիլլէր չօգ պուլունտուղունտան, պու նօթթա եա զիւտաթ սիլլէ տիղգաթ օլունտագըլըլ վաճիպէտէն տիր :

Վարդան պէյ մէղքիւր գաղթաթ-նըն, 225 իւնիւլ նիւսիլիլտէ, Մէ-սիլէյի Էրմէնիլտան սիւնամէսիլլէ իւշ եիւլ սաթըլըլ պիր ուղուն պէնտ վէ միւթարա տէրմ իթտիլմիշ տիր քի, տիղգաթա օղունտան տաաթ, էյիլ սիլլէնն ալըլ, քէնտի թէճըլիւպ վէ մալիլմաթ իթմիշ պիր զաթ գալէվիլ-տէն չըլմըլ օլմաթա ինանմագ. հալ պու քի, էսէֆ իտէրիլ քի, հէմ իմ-գաաթ թաթըլըլտա պուլունտագտա տըր, վէ հէմտէ գաթալըլըլ թամ գըլլըլ վաթիլտէն եաղթաթըլըլտան, չօղա-րըն ինէալաթ տուլըլ վէ էֆքեթրը-նա բէք մալաթիլ կէօրիլմիւլ, վէ քէմալի խալիլ վէ մէմուլիլէթ իւղ-րէ օղունտուղ տուր :

Վարդան պէյ մէղքիւր պէնտին-տէ, պիր թարաֆտան, զաթէն զու-լում ու թէաաթիլտա եւրիլինտէն, տիւլարըն Էյիլ օլմագտա պուլունտան միլլէթիլմիլ, տաճա զիւտաթ իմիւր քէնտիլիլ վէրտիլի կիպի, տիլիլ թարաֆտան տալիլ, եալըլըլ պիր իւ-միտ կէօթիլէրմիշ տիր, վէ օ իւմիտաթ պաղա պիր չէյ օլմաթըլ, իլա, հէր Հալըլ, պըլըլ պըլըլ, վէ հէմտէ անաթ-սիլաճ օղմիլլէթիլլէ, քէնտուլի մու-հաթաթա գաղթըլմաղըլըլ օլտուղու-նու կէօթիլէրմիշ տիր :

Վէ մէղքիւր պէնտինտէ, եալըլըլ պու չարըլըլըլ գաաթաթ իթմէյիլ, պիրտէ, տիւնտանըն կիտիլինի, վէ հէր տէվէթիլ ուտուլ ու գալտէ վէ ինտաթընը, վէ պիւնտէն ալէյի, աղ-լը վէ իլի մանթըլըլ տալիլ անաթ ալ-թընա ալարագ, կիւտա Գիւրաթիլ վէ Ձէրքըլէրի պիր նիլգամ վէ իթաթա-ալթընա ալարագըլ ինթիլմաթն տէ-յիլ տիր, վէ հալլիլ իլալաթ ինտա-

